

Objavljeno na spletni strani *Slovenskenovice.si* (<http://www.slovenskenovice.si>)

Marta se je pred 105 leti rodila v farovžu

Objavljeno: 24.01.2015 18:48

Avtor: Špela Ankele

Iskrivi spomini Marte Polak, tudi o poti na morje, kamor jo je mož peljal z mopedom.

PREDDVOR – **Marta Polak**, ki zadnjih pet let živi v Domu starejših Preddvor, se je rodila daljnega leta 1910, kar pomeni, da se počasi bliža 105. rojstnemu dnevju. Rojena je bila 22. aprila. Morda si ta datum lažje predstavljamo, če zapišemo, da je Titanik potonil, ko je do Martinega drugega rojstnega dne manjkal le dober teden. Um najstarejše Kranjčanke in hkrati ene najstarejših Gorenjk je še danes čil, prav takšno pa je njeno telo. Hodi sicer z berglami, a ko je želja dovolj močna, naredi nekaj korakov tudi brez njihove pomoči.

Povsod s kolesom

To, da ji noge še vedno dobro služijo, Marta Polak brez odlašanja pripiše kolesarjenju: »Povsod sem se vozila s kolesom. Iz Kranja, kjer sem živela, sem se rada odpravila do Preddvora, kjer je živela moja prijateljica,« pove sogovornica, ob čemer velja omeniti, da je naša sogovornica v mladih letih torej z največjo lahkoto prekolesarila deset ali petnajst kilometrov v eno in prav toliko v drugo smer. »Nikoli pa nisem imela veselja, da bi se lotila šoferskega izpita. Pravzaprav za kaj takega niti ni bilo priložnosti,« pojasni Marta Polak in doda, da nikoli ni šofirala niti motorja.

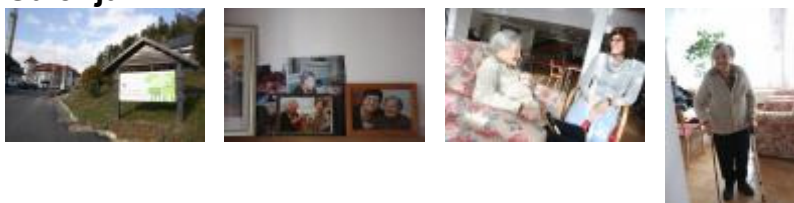
Že trenutek za tem ji zasijejo iskrice v očeh: »Pa nikar ne mislite, da se z mopedom nisem nikoli vozila. Seveda sem se – moj pokojni mož **Marjan**, ki je bil krasen človek, me je z mopedom peljal na morje. Kam točno sva šla, se zdajle ne spominjam več, vem pa, da sva se z mopedom peljala nekam na Hrvaško.« Ko pripoveduje o svojem življenju, začne na začetku: »Rojena sem bila v farovžu v Šentvidu pri Ljubljani. Zakaj tam? Ker je bil moj stric dekan, visoka cerkvena glava, teta pa je pri njem delala kot kuharica. Drugam me niso mogli dati in tako sem bila na začetku kar pri teti, tam v farovžu.« Pravi, da jo je pot življenja nato popeljala na Kokrico pri Kranju, kjer je bila zaposlena v tedanji gostilni Lesnik. Na vprašanje, kakšna dela je opravljala v gostilni, v pristni gorenjščini pove: »Šnopc sem nalivala, točila špricerje in take zadeve. Stregla sem kmetom in poslušala, kaj so se pogovarjali.«

Tako ni čudno, da je še danes mnogo teh zgodb iz vsakdanjika vaše točajke skritih v spominu Marte Polak. Nam je zaupala svoj spomin na drugo svetovno vojno: »Pred hišo je bil voz in zbirali so se fantje, ki so šli k vojakom. Prepevali so: 'Zdaj gremo, zdaj gremo, nazaj še pridemo.' Leta pozneje so se nekateri res vrnili, a ne vsi.«

Lipa sredi Kranja

Še drugo zgodbo iz kranjske preteklosti zna Marta Polak prav prijetno povedati. A na dan našega obiska je morda malce preutrujena, da na dan privrejo še spomini na sajenje lipe, zato nam njeno zgodbo obnovijo zaposlene v Domu starejših Preddvor. Marta jim namreč rada pove, da so se mestni veljaki nekega dne, menda ob enem od večjih praznikov, odločili sredi Kranja posaditi lipo. Kot pravi spomin 105-letne gospe, se je to dogajalo nekje v bližini kranjske avtobusne postaje oziroma tam, kjer sta danes osrednja Gorenjska banka in policija. In kot nalašč je tistega dne močno deževalo, zato je eni od finih gospa, ki so bile v delegaciji, v blatu obtičal salonar z visoko peto. A ta nesrečni salonar neke tajnice, ki ji še danes pozna ime in priimek, ni tisti, ki je Marti Polak najbolj ostal v spominu. »Ko so sadili lipo, so zraven položili kuverto. Nihče takrat ni povedal, kaj so zapisali ali skrili vanjo. Pa veste, da me še danes zelo zanima, kaj je zapisano v tistem pismu,« odgrne Marta Polak svoj spomin na eno od skoraj neznanih kranjskih legend.

Galerija:

Ključne besede: Marta Polak,

URL vsebine: <http://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/marta-se-je-pred-105-let-rodila-v-farovzu>